

31.05.2022 r.

Stan i ruch naturalny ludności w województwie małopolskim w 2021 r.

↓ 0,1%

Spadek liczby ludności w porównaniu z 2020 r.

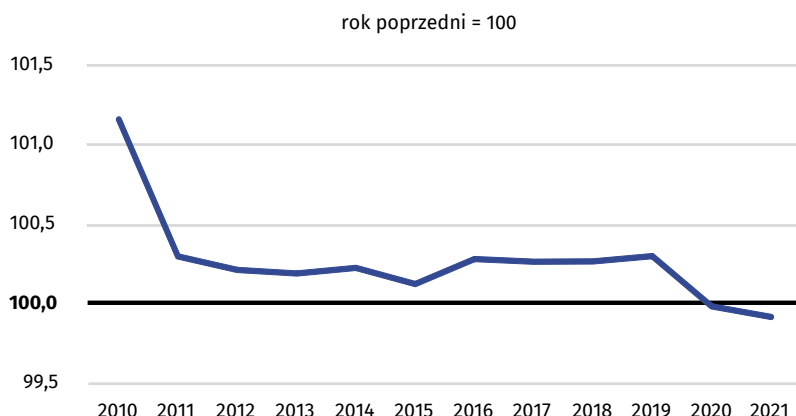
W 2021 r. w województwie małopolskim odnotowano spadek liczby ludności. Liczba zgonów przewyższyła liczbę urodzeń powodując ujemny przyrost naturalny. Utrzymało się dodatnie saldo migracji stałej. Wzrosła liczba małżeństw. Starzenie się społeczeństwa potwierdził wzrost mediany wieku i wskaźnika starości, natomiast wskaźnik wsparcia międzypokoleniowego utrzymał się na ubiegłorocznym poziomie.

Stan i struktura ludności

Na koniec grudnia 2021 r. liczba ludności województwa wyniosła 3407,7 tys. osób i stanowiła 8,9% ogólnej liczby ludności kraju. W porównaniu z 2020 r. w województwie notowano spadek liczby ludności o 0,1% (w kraju – spadek o 0,5%).

Wykres 1. Dynamika zmian liczby ludności

Stan w dniu 31 grudnia

Roczny ubytek rzeczywisty wynikający z ujemnej wartości przyrostu naturalnego, dodatniego salda migracji stałej oraz ujemnej różnicy sald migracji na pobyt czasowy wyniósł minus 2,7 tys. osób (kraj – minus 184,6 tys. osób).

W porównaniu z poprzednim rokiem wzrost liczby ludności wystąpił tylko w 6 powiatach, w tym największy w powiecie wielickim (o 1,3%). W pozostałych 16 powiatach liczba mieszkańców zmniejszyła się, przy czym najbardziej w Tarnowie (o 1,5%).

W 2021 r. województwo małopolskie znajdowało się w grupie jednostek nieaktywnych demograficznie, osiągając typ E według typologii Webba, który oznacza, że ujemny przyrost naturalny nie był kompensowany przez dodatnie saldo migracji.

Do aktywnych demograficznie zaliczono 6 powiatów województwa, które zostały zakwalifikowane do typów: A, C i D. Przewaga dodatniego przyrostu naturalnego nad ujemnym saldem migracji (typ A) wystąpiła w 2 powiatach: limanowskim i nowosądeckim. Dodatni przyrost naturalny, niższy od dodatniego salda migracji (typ C) notowano w powiatach: myślenickim i wielickim. Ujemny przyrost naturalny, który był kompensowany przez dodatnie saldo migracji (Typ D) obserwowano w Krakowie i powiecie krakowskim. Pozostałe 16 powiatów to jednostki nieaktywne demograficznie, które zakwalifikowano do typu F i G. Ubytek ludności,

Roczny ubytek rzeczywisty wyniósł minus 2,7 tys. osób

Według typologii Webba województwo małopolskie było nieaktywne demograficznie (typ E)

który spowodowany był w większym stopniu ujemnym przyrostem naturalnym niż ujemnym saldem migracji wystąpił w 14 powiatach (typ F): bocheńskim, brzeskim, chrzanowskim, dąbrowskim, gorlickim, miechowskim, olkuskim, oświęcimskim, proszowickim, suskim, tarnowskim, tatrzańskim, wadowickim oraz w Tarnowie. Zgodnie z typologią typ G, który oznacza ubytek ludności powodowany w większym stopniu ujemnym saldem migracji niż ujemnym przyrostem naturalnym, obserwowano w 2 powiatach: Nowym Sączu i nowotarskim.

W końcu 2021 r. w miastach województwa małopolskiego mieszkało 1634,8 tys. osób. W porównaniu z 2020 r. obserwowano spadek liczby ludności miast o 4,9 tys. osób. Wzrosła natomiast liczba ludności wsi o 2,2 tys. osób i liczyła 1772,9 tys. osób (kraj: miasta – spadek o 153,1 tys. osób; wieś – spadek o 31,5 tys. osób).

Współczynnik urbanizacji wyrażony udziałem ludności miejskiej w ogólnej liczbie ludności wyniósł 48,0% (kraj – 59,7%) i w stosunku do poprzedniego roku zmniejszył się o 0,1 p. proc. Współczynniki wyższe od średniej wojewódzkiej wystąpiły w 3 powiatach: chrzanowskim (61,1%), oświęcimskim (51,9%) i olkuskim (48,0%). Najmniej zurbanizowany był powiat tarnowski (11,7%).

Gęstość zaludnienia wyniosła 224 osoby na 1 km² (kraj – 122 osoby). Wskaźnik ten wykazuje znaczne zróżnicowanie przestrzenne w województwie, od najwyższego w Krakowie (2393 osoby/km²) do najniższego w powiecie miechowskim (71 osób/km²).

W strukturze ludności według płci, podobnie jak w poprzednich latach przeważały kobiety, które w 2021 r. stanowiły 51,5% w ogólnej liczbie ludności województwa (kraj – 51,7%). Współczynnik feminizacji, określający liczbę kobiet przypadających na 100 mężczyzn, pozostał na niezmiennym poziomie od kilku lat i wyniósł 106 (kraj – 107).

Przewagę liczby kobiet nad liczbą mężczyzn notowano w 21 powiatach. Najwyższa dysproporcja płci, przewyższająca średnią w województwie, wystąpiła w Krakowie, gdzie współczynnik feminizacji wyniósł 114.

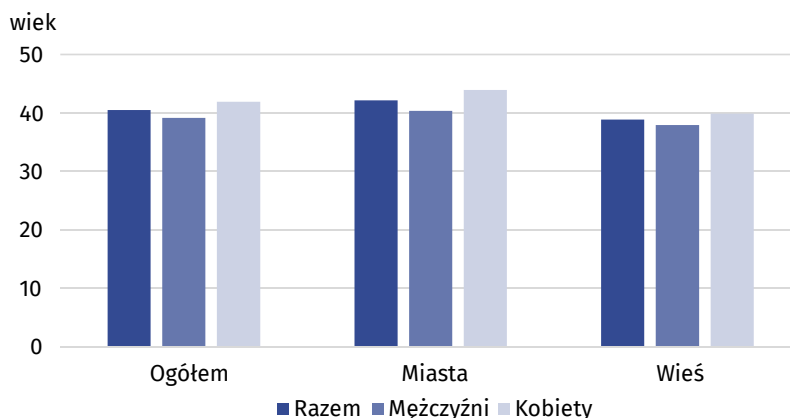
Wyjątek stanowił powiat limanowski, w którym od kilku lat obserwuje się większą liczbę mężczyzn niż kobiet. Odzwierciedlił to wskaźnik maskulinizacji, czyli liczba mężczyzn przypadająca na 100 kobiet. W 2021 r. nieznaczna przewaga mężczyzn nad liczbą kobiet w tym powiecie spowodowała, że wskaźnik ten wyniósł 100,02.

W 2021 r. obserwowano wzrost mediany wieku i wskaźnika starości, które potwierdziły proces starzenia się mieszkańców województwa. Wskaźnik wsparcia międzypokoleniowego, który od wielu lat wykazywał tendencję wzrostu – utrzymał się na ubiegłorocznym poziomie.

Na koniec 2021 r. mediana wieku mieszkańców wyznaczająca granicę wieku, którą połowa osób w danej zbiorowości już przekroczyła, a druga połowa jeszcze nie osiągnęła wyniosła 40,7 lat (kraj – 42,0 lat) wobec 40,4 lat w 2020 r.

Wykres 2. Mediana wieku ludności według płci i miejsca zamieszkania w 2021 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Przeciętnie ludność na obszarach wiejskich województwa była młodsza od ludności mieszkającej w miastach. Mediana wieku ludności wsi wyniosła 39,0 lat wobec 42,3 lat mieszkańców

Liczba ludności miast w województwie spadła o 4,9 tys. osób, a liczba ludności wsi wzrosła o 2,2 tys. osób

Kobiety stanowiły 51,5% w ogólnej liczbie ludności województwa, a współczynnik feminizacji wyniósł 106

Mediana wieku ludności wyniosła 40,7 lat

miast. Biorąc pod uwagę medianę wieku według płci, mężczyźni byli młodsi od kobiet. Mediana wieku mężczyzn wyniosła 39,3 lat (kraj – 40,4 lat), a kobiet 42,1 lat (kraj – 43,6 lat). Od kilku lat, statystycznie najmłodszy mieszkańcy województwa mieszkają w powiecie limanowskim. W 2021 r. mediana wieku wyniosła tam 36,7 lat, natomiast najstarszymi są mieszkańcy Tarnowa – 44,9 lata.

W końcu 2021 r. wskaźnik starości mierzony liczbą osób w wieku 65 lat i więcej na 100 dzieci w wieku 0–14 lat wyniósł 109 osób (kraj – 124 osoby). Było to o 2 osoby w wieku 65 lat i więcej na 100 dzieci w wieku 0–14 więcej niż w 2020 r.

W 10 powiatach wskaźnik starości osiągnął wartość poniżej 100 osób (więcej dzieci niż osób starszych). Najniższą jego wartość obserwowano w powiecie limanowskim – 70 osób. W pozostałych powiatach wartość wskaźnika starości wyniosła 100 osób i więcej, w tym najwyższa była w Tarnowie (178 osób).

Wskaźnik wsparcia osób najstarszych zwany także wskaźnikiem wsparcia międzypokoleniowego pozwala określić liczne potrzeby związane np. z opieką społeczną czy ochroną zdrowia.

W 2021 r. wskaźnik wsparcia międzypokoleniowego pozostał na takim samym poziomie jak w 2020 r. i wyniósł 12 osób (kraj – 11 osób). Oznacza to, że 12 osób w wieku 85 lat i więcej przypadało na 100 osób w wieku 50–64 lata. W poszczególnych powiatach obserwowano zróżnicowanie wartości wskaźnika, tj. od najniższej wartości w powiecie wielickim (9 osób) do najwyższej w Krakowie (16 osób).

Według typologii trójkąta Osanna, która uwzględnia strukturę ekonomicznych grup wieku, województwo zaliczone zostało do typu młodości demograficznej (typ III), ponieważ w dalszym ciągu udział dzieci i młodzieży w wieku 0–17 lat był wyższy od przeciętnego w kraju o 1,0 p. proc. i wyniósł 19,2%, udział ludności w wieku 18–59/64 lata był wyższy o 0,6 p. proc. (59,8%), a udział ludności w wieku 60/65 lat i więcej był niższy o 1,6 p. proc. od średniego w kraju i wyniósł 21,0%.

Do młodych demograficznie (typ III) zakwalifikowanych zostało 10 powiatów: bocheński, brzeski, krakowski, limanowski, myślenicki, nowosądecki, nowotarski, suski, wadowicki i wielicki. Powiat dąbrowski jako jedyny charakteryzował się stabilizacją demograficzną (typ IV). Starzenie się demograficzne charakteryzowało pozostałe 11 powiatów, z tego proszowicki (typ V) oraz powiaty zakwalifikowane do typu VI: chrzanowski, gorlicki, Kraków, miechowski, Nowy Sącz, olkuski, oświęcimski, tarnowski, Tarnów i tatrzański.

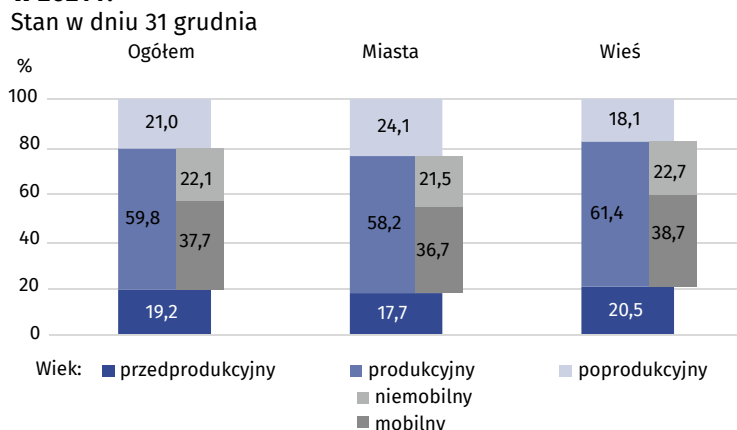
W końcu roku liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym liczyła 653,3 tys. osób i w porównaniu z 2020 r. wzrosła o 0,3%. Udział tej grupy ekonomicznej w ogólnej zbiorowości wyniósł 19,2% (kraj – 18,2%). W miastach województwa udział był niższy niż na wsi o 2,8 p. proc. i wyniósł 17,7%.

Wskaźnik starości wyniósł 109 osób

Według typologii trójkąta Osanna województwo małopolskie należało do grupy województw młodych demograficznie (typ III)

Liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym wzrosła o 0,3%, w produkcyjnym zmniejszyła się o 0,6%, a w poprodukcyjnym wzrosła o 1,1% w porównaniu z 2020 r.

Wykres 3. Struktura ludności według ekonomicznych grup wieku i miejsca zamieszkania w 2021 r.

Liczba ludności w wieku produkcyjnym wyniosła 2039,9 tys. osób, tj. o 0,6% mniej niż w roku poprzednim. Udział tej grupy w ogólnej liczbie ludności wyniósł 59,8% (kraj – 59,2%). W miastach województwa udział ten był niższy niż na wsi o 3,2 p. proc. i wyniósł 58,2%.

Od kilku lat obserwuje się zmniejszanie liczby ludności w wieku produkcyjnym, przy proporcjonalnych zmianach liczby ludności w składowych tej grupy ekonomicznej, tj. w wieku mobilnym i niemobilnym. Liczba osób w wieku produkcyjnym mobilnym w końcu omawianego okresu wyniosła 1285,2 tys. i w porównaniu z 2020 r. zmniejszyła się o 1,4%. Udział tej grupy w ogólnej zbiorowości na koniec roku wyniósł 37,7% (w 2020 r. – 38,2%). Liczba ludności w wieku produkcyjnym niemobilnym w porównaniu z 2020 r. zwiększyła się o 0,8% i wyniosła 754,6 tys., a udział tej grupy w ogólnej liczbie ludności był wyższy w stosunku do poprzedniego roku o 0,1 p. proc. i wyniósł 22,1%.

W dalszym ciągu obserwowano wzrost liczby ludności w wieku poprodukcyjnym. Do grupy tej zaliczeni zostali mężczyźni w wieku 65 lat i więcej oraz kobiety w wieku 60 lat i więcej.

W końcu analizowanego okresu grupa ta liczyła 714,6 tys. osób i w porównaniu z 2020 r. wzrosła o 1,1%. Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności wyniósł 21,0% wobec 20,7% w 2020 r. (kraj – 22,6%). W miastach województwa udział ten był wyższy niż na wsi o 6,0 p. proc. i wyniósł 24,1%.

Współczynnik obciążenia demograficznego (tj. liczba osób w wieku nieprodukcyjnym przypadająca na 100 osób w wieku produkcyjnym) wyniósł 67 wobec 66 w 2020 r. (kraj – 69 osób). Wartość współczynnika była zróżnicowana wśród powiatów i wahała się od 59 osób w powiecie dąbrowskim do 73 osób w Tarnowie.

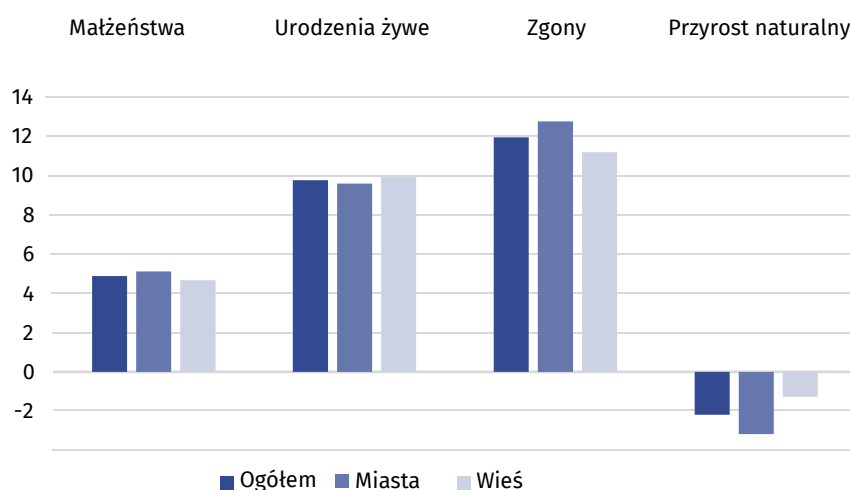
Ruch naturalny ludności

W 2021 r. w województwie małopolskim zostało zawartych 16,6 tys. małżeństw, tj. o 15,1% więcej niż w 2020 r. (kraj – wzrost o 16,0%).

Trwająca pandemia i liczne ograniczenia sanitarne związane z przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 dotyczące m.in. organizacji ślubów i przyjęć weselnych mogły spowodować, że w 2020 r. mniej par zdecydowało się na zawarcie związku małżeńskiego. Jednak już w 2021 r. notowana mniejsza liczba zakażeń oraz zmniejszenie obostrzeń mogły spowodować, że zarówno w kraju jak też i w województwie odnotowano wzrost liczby małżeństw.

Ze względu na miejsce zamieszkania, więcej małżeństw zawarto w miastach (8,4 tys. małżeństw, tj. o 1,2% więcej niż na wsi). Współczynnik małżeństw wyrażający liczbę zawartych małżeństw na 1 tys. ludności wyniósł 4,9 (kraj – 4,4), przy czym w miastach wyniósł 5,1 i był wyższy o 0,4 punktu promilowego (pp.) niż na wsi. Najwięcej małżeństw na 1 tys. ludności notowano w Krakowie (6,2), a najmniej w Tarnowie (3,5).

Wykres 4. Wybrane współczynniki ruchu naturalnego na 1000 ludności według miejsca zamieszkania w 2021 r.

Relacja osób w wieku nieprodukcyjnym do wieku produkcyjnego wyniosła 67

Liczba małżeństw wzrosła o 15,1% w porównaniu z 2020 r.

W omawianym roku ujemny przyrost naturalny (przewaga liczby zgonów nad liczbą urodzeń) wyniósł minus 7,4 tys. osób. Współczynnik przyrostu naturalnego na 1 tys. ludności to minus 2,2 (kraj – minus 4,9) wobec minus 1,0 w 2020 r. Zarówno w miastach jak też na wsi współczynnik przyjął wartość ujemną. W miastach wyniósł minus 3,2, na wsi – minus 1,3.

Wśród powiatów najwyższy poziom współczynnika przyrostu naturalnego na 1 tys. ludności wystąpił w limanowskim – plus 2,1, a najniższy – w Tarnowie (minus 7,7).

W 2021 r. w porównaniu z 2020 r. liczba urodzeń żywych spadła o 5,9% (w kraju o 6,7%). Zarejestrowano 33,3 tys. urodzeń. Współczynnik urodzeń na 1 tys. ludności wyniósł 9,8 (kraj – 8,7); w miastach – 9,6, na wsi – 9,9. Najwyższa wartość współczynnika urodzeń na 1 tys. ludności wystąpiła w powiecie limanowskim (12,3); a najniższa w Tarnowie (6,8).

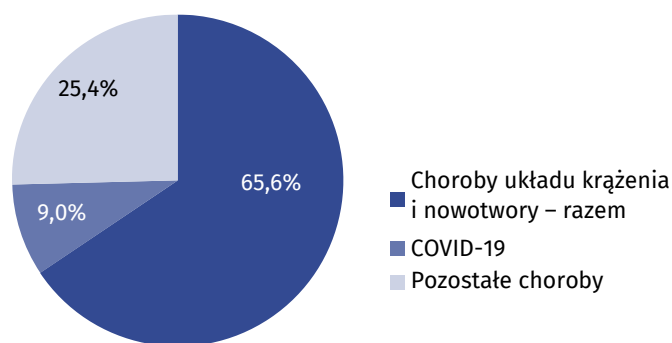
Zarejestrowano 40,7 tys. zgonów, tj. o 4,9% więcej niż w 2020 r. (kraj – wzrost o 8,8%). Współczynnik zgonów na 1 tys. ludności wyniósł 11,9 (kraj – 13,6). W miastach współczynnik ten był wyższy o 1,6 pp. niż na wsi i wyniósł 12,8.

Najniższą jego wartość obserwowano w powiatach: nowosądeckim i wielickim (po 10,0), a najwyższą w powiecie miechowskim (15,2). Zmarło 100 dzieci poniżej 1 roku życia, tj. o 19,4% mniej w porównaniu z 2020 r. Współczynnik zgonów niemowląt, obliczany na 1 tys. urodzeń żywych wyniósł 3,0 i w porównaniu z poprzednim rokiem był niższy o 0,5 pp.

Ze względu na prowadzone szczegółowe analizy dotyczące przyczyn zgonów, prezentacja danych ulega wydłużeniu do 1 roku. W związku z tym w niniejszym opracowaniu dane dotyczące przyczyn podano za 2020 r. natomiast dane dotyczące zgonów z powodu COVID-19 zaprezentowano dla 2020 r. i 2021 r.

Głównymi przyczynami zgonów mieszkańców województwa były choroby układu krążenia i nowotwory¹. W ogólnej liczbie zgonów, która w 2020 r. wyniosła 38,8 tys., zgonów z wymienionych przyczyn stanowiły razem 65,6%, a ich łączny udział był wyższy o 6,3 p. proc. niż w kraju. W 2020 r. na COVID-19 zmarło 3,5 tys.² osób, co stanowiło 9,0% ogólnej liczby zgonów w województwie.

Wykres 5. Struktura zgonów z powodu wybranych chorób w 2020 r.

Spośród powiatów, najniższy udział zgonów na COVID-19 w ogólnej liczbie zgonów w danym powiecie wystąpił w chrzanowskim – 7,1%, a najwyższy 16,1% w powiecie dąbrowskim.

Zgodnie z Bazą Analiz Systemowych i Wdrożeniowych Departamentu Centrum Analiz E-Zdrowia w 2021 r. z powodu COVID-19 w województwie małopolskim zmarło 5,1 tys. osób, co stanowiło 12,6% ogólnej liczby zgonów w województwie [BASiW - Statystyki zakażeń i zgonów z uwzględnieniem szczepienia przeciw COVID-19 \(mz.gov.pl\)](#).

Przyrost naturalny był ujemny (minus 7,4 tys. osób)

Zanotowano spadek liczby urodzeń żywych o 5,9% oraz wzrost liczby zgonów o 4,9% w porównaniu z 2020 r.

¹ Użyte nazewnictwo poszczególnych chorób lub ich grup jest zgodne z X-Rewizją Międzynarodowej Klasyfikacji Chorób i Problemów Zdrowotnych.

² Dane zmieniono do wcześniej opublikowanych.

Z powodu COVID-19 zanotowano 5,1 tys. zgonów w 2021 r.

Migracje ludności na pobyt stały

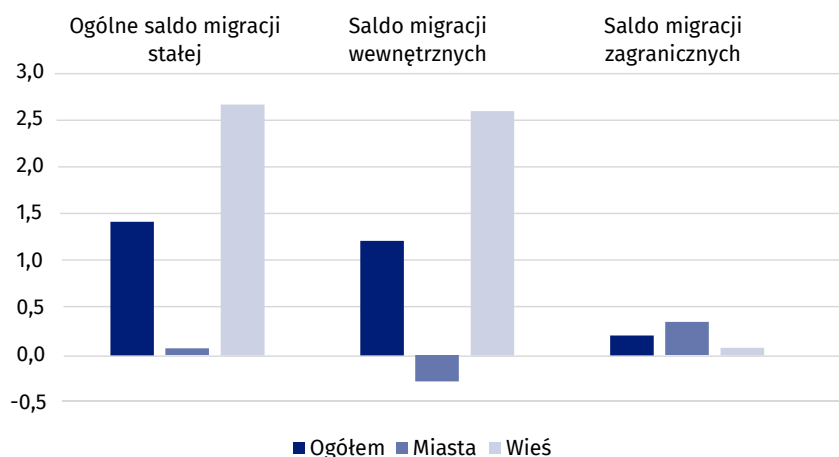
W 2021 r. w województwie małopolskim zameldowało się 38,2 tys. osób, a wymeldowało mniej, tj. 33,4 tys. osób.

Ogólne saldo migracji na pobyt stały ukształtowało się na poziomie plus 4,8 tys. osób wobec plus 4,0 tys. osób w 2020 r. W przeliczeniu na 1 tys. ludności wyniosło plus 1,4 (kraj – plus 0,1) wobec plus 1,2 w 2020 r. W miastach i na wsi współczynnik ogólnego salda migracji stałej nadal był dodatni i wyniósł odpowiednio plus 0,1 i plus 2,7.

Spośród powiatów najwyższe ogólne saldo migracji stałej na 1 tys. ludności wystąpiło w powiecie wielickim – plus 12,6, a najniższe w Tarnowie – minus 6,7.

W ruchu wewnętrznym (migracje wewnątrzwojewódzkie i międzywojewódzkie) saldo migracji ludności na pobyt stały wyniosło 4,1 tys. osób. Współczynnik na 1 tys. ludności wyniósł 1,2. W miastach było ujemne – minus 0,5 tys. osób (w przeliczeniu na 1 tys. ludności minus 0,3), a na obszarach wiejskich – plus 4,6 tys. osób (na 1 tys. ludności plus 2,6).

Wykres 6. Saldo migracji stałej na 1000 ludności według miejsca zamieszkania w 2021 r.

W omawianym roku notowano dodatnie saldo migracji zagranicznych (plus 704 osoby), które oznaczało, że liczba zameldowanych na pobyt stały w województwie przewyższyła liczbę wymeldowanych z pobytu stałego. W 2021 r. na pobyt stały w województwie małopolskim zameldowało się 2,0 tys. osób z zagranicy, tj. o 26,8% więcej niż w 2020 r., a wymeldowało się 1,3 tys. osób, tj. o 28,4% więcej. Współczynnik salda migracji zagranicznych wyniósł plus 0,2 na 1 tys. ludności województwa (kraj – plus 0,1).

Największy udział imigrantów, tj. 86,5% w liczbie zameldowań z zagranicy stanowiły osoby przybyłe z państw europejskich. W omawianym roku największa liczba imigrantów na pobyt stały osiedliła się z Ukrainy (494 osoby) i Wielkiej Brytanii (334 osoby).

Podobnie mieszkańcy województwa, na stałe wymeldowywali się najczęściej do innych państw europejskich (84,1% wszystkich wymeldowań za granicę). Na pobyt stały najwięcej osób wyjechało do Austrii (317 osób) i Wielkiej Brytanii (265 osób).

W województwie małopolskim obserwowano znacznie zróżnicowanie zagranicznego ruchu migracyjnego według powiatów. W 13 powiatach obserwowano dodatnie saldo migracji zagranicznej na 1 tys. ludności, z tego najwyższe w Krakowie (plus 0,9). W 8 powiatach współczynnik był ujemny. Najniższą wartość przyjął w Tarnowie (minus 1,5). W powiecie suskim liczba zameldowań równoważyła się z liczbą wymeldowań i wyniosła 42 osoby.

W przypadku cytowania danych Głównego Urzędu Statystycznego prosimy o zamieszczenie informacji: „Źródło danych GUS”, a w przypadku publikowania obliczeń dokonanych na danych opublikowanych przez GUS prosimy o zamieszczenie informacji: „Opracowanie własne na podstawie danych GUS”.

Ogólne saldo migracji stałej było dodatnie (plus 4,8 tys. osób) na skutek nadwyżki liczby zameldowań nad liczbą wymeldowań

Współczynnik salda migracji zagranicznych wyniósł plus 0,2 na 1 tys. ludności

Opracowanie merytoryczne:
Urząd Statystyczny w Krakowie
Dyrektor Agnieszka Szlubowska
Tel: 12 420 40 50

Rozpowszechnianie:
Informatorium statystyczne
Tel: 12 36 10 151

krakow.stat.gov.pl

@Krakow_STAT

@uskrk

Powiązane opracowania

[Zeszyt metodologiczny – Ruch naturalny. Bilanse ludności](#)

[Zeszyt metodologiczny – Migracje ludności](#)

[Sytuacja demograficzna województwa małopolskiego w 2020 r.](#)

Temat dostępny w bazach danych

[Bank Danych Lokalnych](#)

[Baza Demografia](#)

Ważniejsze pojęcia dostępne w słowniku

[Przyrost naturalny](#)

[Współczynnik feminizacji i maskulinizacji](#)

[Wiek mobilny i wiek niemobilny](#)

[Współczynnik obciążenia demograficznego](#)

[Mediana wieku](#)

[Wskaźnik starości](#)

[Saldo migracji na pobyt stały](#)